

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Lämpimästi tervetuloa
Miten nykyisten lukiodiplomien päivittäminen
etenee –webinaariin!
Hienoa, kun olet mukana.

Lukiodiplomien kehittäminen lukiokoulutuksessa

Petri Lehikoinen

Yksikön päällikkö, opetusneuvos

Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö -yksikkö

Opetushallituksen arvot, missio ja visio 2026

Visio

Minkä päämäärän eteen työskentelemme?

Sivistys merkityksellisen
tulevaisuuden perustana

Arvot

Mikä on toimintamme perusta?

Luottamus

Avoimuus

Kestävyys

Yhdenvertaisuus

Missio

Miksi olemme organisaationa olemassa?

Olemme koulutuksen, kielen ja
kansainvälistymisen asiantuntija,
kehittäjä ja palveluntuottaja.

Opetushallituksen osastot ja yksiköt

ASIAKKUUDET JA TIETO	KASVATUS, KOULUTUS JA OSAAMINEN	KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	KOTIMAISTEN KIELTEN KESKUS
<ul style="list-style-type: none">• ICT-palveluhallinta• Opiskelijavalinnan palvelut• Oppimateriaalit ja julkaisut• Strateginen tuki• Tietotuotanto ja analyysit• Tietovirrat• Tutkintojen ja kieliosaamisen tunnustaminen	<ul style="list-style-type: none">• Ammatillinen koulutus• Kehittämisen tuki• Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö• Perusopetus ja varhaiskasvatus• Ruotsinkielinen koulutus	<ul style="list-style-type: none">• Ammatillisen koulutuksen kansainvälistymispalvelut• EU-ohjelmien koordinaatio• Kansainvälinen korkeakoulu yhteistyö• Suomen koulutuksen ja kielen tunnettuus• Nuorison, kulttuurin ja liikunnan kansainvälistymispalvelut• Opetusalan globaalit kumppanuudet• Yleissivistävän ja aikuiskoulutuksen kansainvälistymispalvelut	<ul style="list-style-type: none">• Kielenhuoltoyksikkö• Ruotsin kielenhuolto- ja sanakirjayksikkö• Sanakirjayksikkö

HALLINTOPALVELUT

- Henkilöstö- ja työympäristöpalvelut
- Tietohallinto
- Talous- ja hankintapalvelut
- Valtionosuudet

PÄÄJOHTAJA JA VIESTINTÄ

- Johtamisen tuki
- Viestintä

Erillisyksiköt: YTL, Karvi ja Jotpa

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia (YTL) hoitaa ja kehittää ylioppilastutkinnon toimeenpanoa ja lautakunnan hallintoa.

- Henkilöstöä 25
- YTL johtaa ja valvoo ylioppilaskokeiden laadintaa ja toteuttamista sekä myöntää valmistuneiden ylioppilaiden todistukset. YTL:n logon voikin löytää jokaisesta yo-kokeesta ja -todistuksesta.
- [Lue lisää YTL:stä](#)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI) vastaa koulutuksen ja varhaiskasvatuksen ulkopuolisesta ja riippumattomasta arvioinnista.

- Henkilöstöä n. 55
- Karvi muun muassa arvioi oppimistuloksia ja –järjestelmiä sekä auditoi korkeakouluja. Näillä tiedoilla kehitetään suomalaista koulutusta, edistetään päätöksentekoa ja tehdään kansainvälisiä koulutusvertailuja.
- [Lue lisää Karvista](#)

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus (JOTPA) tukee ja sovittaa yhteen oppimisen ja työllisyyden palveluja.

- Henkilöstöä 11
- Keskus tuo jatkuvuutta palvelujen kehittämiseen ja tiedon hyödyntämiseen sekä tukee osaamis- ja työllisyyspalvelujen tuottajia ja verkostoja. Palvelukeskuksen perustamiseen liittyvät lait tulivat voimaan 1.9.2021.
- [Lue lisää Jotpasta](#)

Visio: Laadukas ja luotettava lukiodiplomi

Esitys lukiodiplomin kehittämissuunnitelmaksi 2023–2026

Etenemme vision viitoittamalla tiellä

Opetushallitus, 29.11.2022 (OPH-5219-2021)
Toimeksianto: OKM, 25.11.2021
(VN/2062/2020-OKM-214)

Lukiodiplomin taustaa ja lähtökohtia

- **Lukiolain (714/2018) mukaan lukiodiplomin laajuus on kaksi opintopistettä.**
- **Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa määrätään mahdollisista lukiodiplomeista.**
 - ✓ LOPS2019-perusteiden mukaisesti lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa.
 - ✓ Vuodesta 2027 uusina lukiodiplomeina perusteisiin sanataide, tiede ja teknologia sekä yrittäjyys
 - Kuvataide, liikunta ja musiikki osaksi ylioppilastutkintoa
- **Opetushallitus antaa erilliset ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta.** Ohjeet sisältävät suorittamisen lähtökohdat, lukiodiplomikohtaiset suoritusohjeet sekä arviointikriteerit.
- Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan lukiodiplomien tehtävä, yleiset tavoitteet ja arviointi sekä tavoitteet ja keskeiset sisällöt lukiodiplomeittain kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina.
- Lukiodiplomien arviointi perustuu opiskelijan itsenäisesti toteuttamaan erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön.
- Lukiodiplomin arvioi lukion opettaja yhdessä ulkopuolisen asiantuntijan kanssa. Arvioinnissa käytetään asteikkoa 4–10.

Lukiodiplomien toteutuminen lukioissa

Lukioissa suoritettujen lukiodiplomien lukumäärä ja jakautuminen %-osuuksina tarkastelujaksolla

Lukiodiplomiaine	2018–2019		2019–2020		2020–2021		2021–2022		2023–2024		2024–2025	
	Määrä	Jakauma	Määrä	Jakauma	Määrä	Jakauma	Määrä	Jakauma	Määrä	Jakauma	Määrä	Jakauma
Kotitalous	3	0,2 %	9	0,5 %	2	0,1 %	1	0,1 %	3	0,1 %	2	0,1 %
Kuvataide	906	47,9 %	967	52,7 %	930	57,6 %	975	62,5 %	1220	58,7 %	1242	55,5 %
Käsityö	15	0,8 %	19	1,0 %	7	0,4 %	12	0,8 %	27	1,3 %	20	0,9 %
Liikunta	431	22,8 %	364	19,9 %	296	18,3 %	241	15,5 %	238	11,5 %	224	10,1 %
Media	51	2,7 %	60	3,3 %	56	3,5 %	33	2,1 %	63	3,0 %	64	2,9 %
Musiikki	236	12,5 %	192	10,5 %	170	10,5 %	160	10,3 %	255	12,3 %	397	17,8 %
Tanssi	54	2,9 %	39	2,1 %	50	3,1 %	40	2,6 %	109	5,2 %	113	5,1 %
Teatteri	195	10,3 %	184	10,0 %	103	6,4 %	97	6,2 %	163	7,8 %	172	7,7 %
Yhteensä	1 891		1 834	-3,0 %	1 614	-12,0 %	1559	-3,4 %	2078	33,3 %	2234	7,6 %

Sinisellä muutos edelliseen tarkastelujakson lukuvuoteen.

Lukuvuodet 2018–2019, 2019–2020 KOSKI-palvelu, 21.10.2022

Lukuvuodet 2020–2021, 2021–2022 KOSKI-palvelu, 24.11.2023

Lukuvuosi 2023–2024 KOSKI-palvelu, 28.8.2024

Lukuvuosi 2024–2025 KOSKI-palvelu, 30.9.2025

Toimenpide-ehdotusten pääpiirteitä 2022

- Lukiodiplomin tehtävänä on jatkossakin mahdollistaa opiskelijan osaamisen osoittaminen **ensisijaisesti niissä oppiaineissa, joilla ei ole koetta ylioppilastutkinnossa.**
- Lukiodiplomeja kehitetään siten, että niiden suorittamisen edellytyksiä edistetään ja niitä **järjestettäisiin nykyistä useammissa lukioissa erityisesti lukioiden yhteistyöhön panostamalla.**
- Lukiodiplomien muotoa ja rakennetta sekä **järjestämisen ja suorittamisen käytäntöjä yhdenmukaistetaan.**
- Kehittämistyöllä tähdätään nykyistä parempien **edellytysten luomiseen lukiodiplomien hyödyntämiselle** jatko-opinnoissa, etenkin korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa.
- Kehittämistyössä huomioidaan **digitaalisuuden hyödyntämisen mahdollisuudet** lukiodiplomien järjestämisessä, suorituksessa ja arvioinnissa.
- Kehittämistyössä otetaan huomioon lukiolainsäädännön mukaiset **yhteistyön ja koulutuksen hankkimisen mahdollisuudet**

Lukiodiplomin sisällöllisen kehittämisen linjauksia

- Lukiodiplomeille määritellään **rakenne ja osa-alueiden** tavoitteet yhteisesti, erityisesti kirjallisen osaamisen linjauksia tarkennetaan
- linjataan yhteiset **lähtökohdat ja periaatteet opetukselle ja ohjaukselle**, valvonnalle ja seurannalle sekä omalle ajankäytölle lukiodiplomin suorittamisessa
- tarkastellaan **laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista** osana lukiodiplomissa osoitettavaa osaamista
- huomioidaan **kansainvälisyyden, yrittäjyyden ja työelämän** näkökulmat lukiodiplomiaineiden oppimäärissä
- linjataan, miten lukiodiplomi on mahdollista suorittaa jatkossakin **osana laajempaa yhteistyöprojektia**
- tarkastellaan lukiodiplomien erillisten **tehtävien tarkoituksenmukaisuutta**

Kehittämistyön tavoitteet 2026

- **Uudistamme** lukiodiplomeja ja parannamme suorittamisen edellytyksiä
- **Perustamme** uudistustyön vahvuuksille ja aiemmalle kehittämistyölle
- **Teemme** tiiviistä yhteistyötä sidosryhmien kanssa
- **Luomme** edellytyksiä lukiodiplomien hyödyntämiselle jatko-opinnoissa
- **Tuemme** taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeiden kehittämistä

2023-2024

Taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeiden lainsäädännön valmistelua tukeva OPH:n seurantaryhmä ja kolme alatyöryhmää

Kartoitukset tutkintoon sisältyvistä musiikin, kuvataiteen ja liikunnan kokeista ja näytöistä eri maissa ja kansainvälisissä koulutusohjelmissa

**Kotitalouden, käsityön, median, tanssin ja teatterin lukiodiplomit:
Opetussuunnitelmatyön tukimateriaalin tuottaminen**

**Kotitalouden, käsityön, median, tanssin ja teatterin lukiodiplomit:
Opetuksen ja arvioinnin tukimateriaalit**

Yhteistyö Ylioppilastutkintolautakunnan ja muiden sidosryhmien kanssa

Webinaarit ja seminaarit

2025

Ratkaisut lukiodiplomien linjausten ja arviointimenettelyn kehittämiseksi

Ratkaisut lukiodiplomitarjonnan kehittämiseksi ja työryhmien asettaminen

Lukiodiplomiaineiden pedagogiikan ja arvioinnin tukimateriaalit

Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin LOPS2019-tukimateriaalit

Kartoitus yhteistyöstä ja osaamisen tunnustamisesta lukiodiplomiopinnoissa

Yhteistyö Ylioppilastutkintolautakunnan ja muiden sidosryhmien kanssa

2026

LOPS2019-muutosmääräyksen valmistelu
(annetaan vuoden 2026 lopussa / 2027 alussa)

Nykyisten lukiodiplomien päivittäminen

Uusien lukiodiplomien kehittäminen

Lukiodiplomien suoritusohjeiden ja tukimateriaalien valmistelu

Kuulemiset ja lausuntopyynnöt

Seminaarit ja webinaarit

Yhteistyö Ylioppilastutkintolautakunnan ja sidosryhmien kanssa

2027

LOPS2019-muutosmääräyksen toimeenpanon ja lukiodiplomiohjeiden käyttöönoton tukeminen

Lukiodiplomien suoritusohjeiden ja tukimateriaalien julkaiseminen

Toimenpiteitä lukiodiplomiaineiden pedagogiikan kehittämiseksi ja opettajien valmiuksien vahvistamiseksi

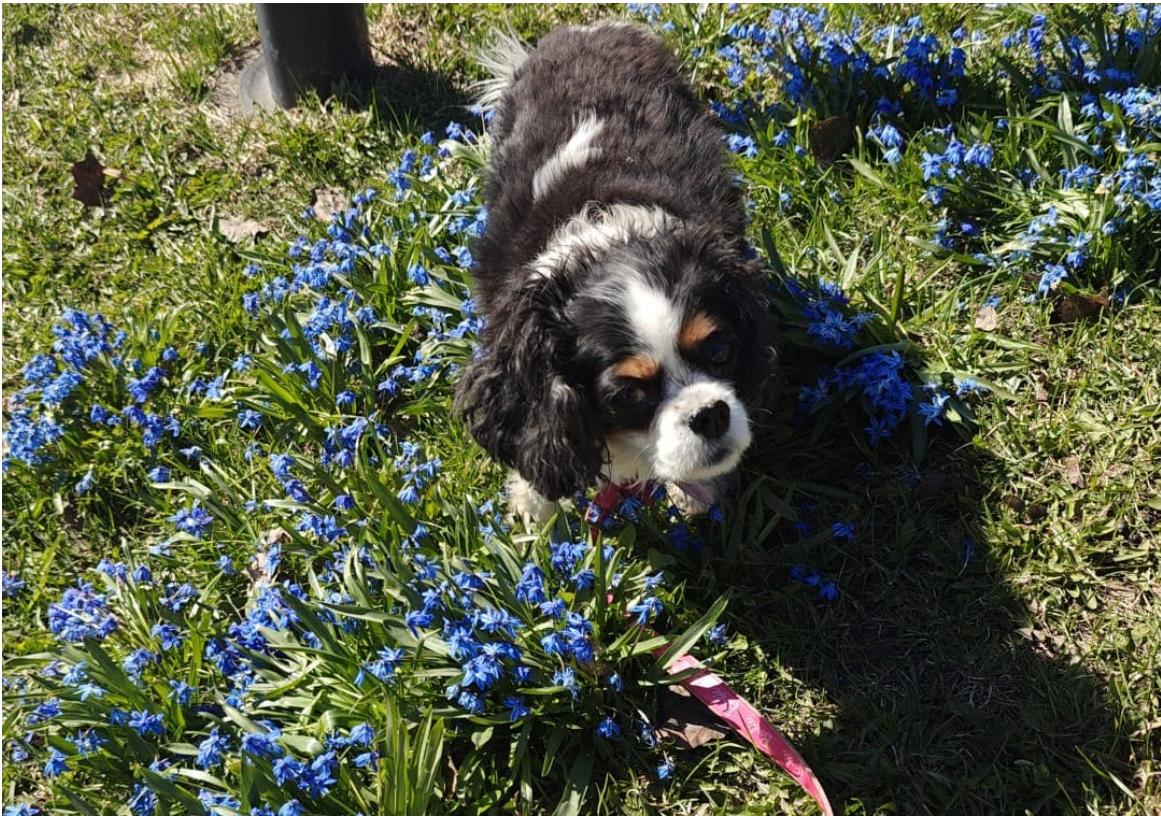
Toimenpiteitä kuvataiteen, musiikin ja liikunnan pedagogiikan kehittämiseksi ja opettajien valmiuksien vahvistamiseksi

LOPS2019-muutosmääräyksen mukaiset opetussuunnitelmat käyttöön 1.8.2027

Lukiodiplomien kehittämistyön seurantasuunnitelman valmistelu

Yhteistyö Ylioppilastutkintolautakunnan kanssa yo-kokeiden valmistelussa jatkuu

Kiitos.

- Olette tärkeällä asialla. Lukiodiplomit tarjoavat opiskelijalle merkittävän mahdollisuuden toteuttaa itseään ja näyttää osaamistaan.
- Hyvää kevättä ja menestystä lukuvuoden loppurutistuksiin!

petri.lehikoinen@oph.fi
www.oph.fi